

výroční zpráva 2010

Vydalo: Sdružení Krajina

Počítky 2, 591 01 Žďár nad Sázavou

www.sdruzenikrajina.cz, info@sdruzenikrajina.cz

Zpracovali: Ing. Kateřina Marečková, Ing. T. Blažek, D. Sobotková

Grafické zpracování: Tržil & Rossí

Sdružení Krajina ve zkratce

Sdružení Krajina je občanským sdružením registrovaným Ministerstvem vnitra ČR dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, s IČ 265 25 771.

Založeno: 1997, pod názvem Sdružení Krajina pracuje od roku 2001

Poslání dle stanov: Aktivně přispívat ke zlepšení stavu přírody, krajiny a životního prostředí v České republice.

Struktura organizace: Nejvyšším orgánem je sněm všech řádných členů, který volí radu. Rada dohlíží na běžný chod organizace a jmenuje ředitele odpovědného za odbornou činnost, zaměstnance a realizaci projektů.

V roce 2010 mělo Sdružení Krajina 16 řádných členů, všech členů celkem 37.

Zaměstnanci v roce 2010:

K.Marečková – ředitelka, granty, louky

D. Sobotková – pozemky, administrativa

T. Blažek – péče o louky, public relation, poradenství

+ brigádníci (23, přepočteno 1,4 úvazku)

Celkem 3,8 přepočtených úvazků + dobrovolníci (cca 100 osob)

Statutární zástupci: předsedkyně Mgr. Marie Neubauerová
ředitelka Ing. Kateřina Marečková

Kontakty: info@sduzenikrajina.cz, <http://www.sduzenikrajina.cz>
tel.566 521 259 (kancelář), 775 239 691 (ředitelka)
kancelář: Počátky č.p. 2, 591 01 Žďár nad Sázavou

Sdružení Krajina je členem Sítě ekologických poraden STEP, Asociace ekologických organizací Zelený kruh a Koordinačního uskupení NNO Vysočiny – KOUS Vysočina.

SEV Krajinka

Pobočka Sdružení Krajina zřízená 9.6. 2005 za účelem ekovýchovné a osvětové činnosti pro školy a veřejnost.

Statutární zástupce: tajemník Ing. Tomáš Blažek

Kontakty: info@sduzenikrajina.cz, <http://www.sduzenikrajina.cz>
tel. 566 521 259 (kancelář), 777 045 586 (tajemník)
kancelář: Počátky č.p. 2, 591 01 Žďár nad Sázavou

Úvodník

Vážení a milí přátelé,
mám pěkný pocit, když mohu jít (případně se brodit) po rozkvetlé louce plné barev a vůní, plné života. Mám radost, že Sdružení Krajina přispívá svou činností k tomu, aby kolem nás takové louky byly i nadále a těší mě potkávat se s lidmi, kterým není naše životní prostředí lhostejné. Díky vám všem kdo se brodíte s námi ...

Ing. Kateřina Marečková, ředitelka Sdružení Krajina

O činnosti

Sdružení Krajina se věnuje především péči o podmáčené a rašelinné louky a další přírodně cenné lokality, zejména v kraji Vysočina a kraji Pardubickém.

Dále se zabývá poradenstvím pro venkovské obce, eko-informováním, ochranou vzácných a ohrožených druhů zvířat a rostlin. Daří se nám finančně zajistit i některé odborné průzkumy a sběr fytoecologických dat z našich luk a jejich hodnocení. Odborníci z řad našich členů poskytují také konzultace k právní i praktické ochraně přírody.

POZEMKOVÝ SPOLEK A PÉČE O LOUKY

Sdružení Krajina funguje jako pozemkový spolek – kupuje a pronajímá si pozemky v přírodně cenných lokalitách, aby tak mohlo zajistit jejich trvalou péči.

V průběhu roku 2010 se podařilo vykoupit pozemky o celkové výměře 3,7 ha. Měli jsme druhým rokem k dispozici peníze na výkupy pozemků z daru Nadace Veronica. Nadace Veronica nám věnovala začátkem roku 2009 výtěžek ze 6. předvánoční benefiční aukce výtvarných děl. Celková výměra pozemků, vykoupených z daru Nadace Veronica přesahuje 7 ha.

V roce 2010 bylo také uzavřeno pět nových nájemních smluv, Sdružení Krajina má nyní v nájmu 153 ha luk.

Péče o louky

Kosení bylo v roce 2010 zajištěno na 170 ha podmáčených luk na 38 lokalitách v okresech Žďár n.S., Chrudim, Havlíčkův Brod, Pelhřimov a Pardubice. Na pěti lokalitách se prováděly vyřezávky náletových dřevin.

Poprvé byla v naší péči také část přírodní památky Dobrá voda poblíž Křižanova a dvě louky na území CHKO Železné hory, a to v přírodní rezervaci Maršálka a v přírodní rezervaci Mokřadlo.

Spolupráci rozvíjíme i na Pardubicku. V roce 2010 jsme kosili louky v přírodní rezervaci Baroch v katastrálním území obcí Srch a Hrobice. Jedná se o ptačí rezervaci o rozloze 93 ha, léta neudržovaný rybník, přeměněný na rákosem zarostlou bažinu. V r.1993 zde byla provedena obnova vyhrnutím části dna. Rákosina tvoří významné

hnízdíště mnoha druhů ptáků, vodní plocha je významná zejména v tahovém období. Louka a rákosina tvoří důležitou část potravinové základny pro lesní druhy živočichů. Kosili jsme cca 8 h luk ve východní části rezervace a několik ostrovů, kam se dá dostat jen plavbou po vodě. Travní hmotu jsme z ostrovů sváželi na voru. Nic takového jsme dosud nedělali, pořád se máme co učit.

Svážení trávy z ostrovů
v lokalitě Baroch

Velký zlom pro nás znamená konec finanční podpory na kosení luk ze Státního fondu životního prostředí, který podporoval naši činnost 9 let. Naposledy nám byla schválena finanční podpora na roky 2009 a 2010, čili v roce 2010 jsme ještě čerpali tuto podporu na část našich luk.

Jsmo tedy nuceni hledat jiné možnosti finanční podpory. Některé části dvou přírodních rezervací na Havlíčkovobrodsku jsou vedené na naší pobočku SEV Krajinka. Tyto části jsme v roce 2010 zařadili v rámci zemědělských dotací do agroenvironmentálních opatření pro podmáčené louky a zároveň se nám podařilo díky vnímavému přístupu Ing. Joneše, Mgr. Slaninové a dalších uzavřít s Krajem Vysočina pětiletou smlouvu na zajištění péče o tato území nad rámec AEO opatření v letech 2010 – 2014.

Další finanční podpora na kosení v roce 2010 vyšla ze spolupráce se správou CHKO Žďárské vrchy, Odborem ŽP kraje Vysočina, Odborem ŽP a zem. kraje Pardubického, AOPK Havlíčkův Brod, správou CHKO Železné hory a dalšími.

Do prací na loukách se v roce 2010 zapojilo 14 místních zemědělců, 23 brigádníků a na 100 dobrovolníků.

Přehled našich luk i prováděných prací naleznete v digitální prezentaci na www.sdruzeni.krajina.cz/cd.

Projekty

Stopa v krajině

Projekt Stopa v krajině má za sebou rok fungování. Na sbírkovém kontě se v minulém roce sešlo bezmála 79000 korun. Větší část pochází z darů poukázaných na účet 2500054442/2010, vedený u Fio banky, menší pak z pouličního prodeje magnetek a samolepek. Děkujeme všem dárcům za jejich příspěvky. Poděkování si také zaslouží ti, kteří nám se sbírkou nezištně pomáhali.

Děkujeme Biskupství brněnskému Římskokatolické církve za morální podporu a šíření dobrého jména sbírky Stopa v krajině v brněnské diecézi. Za pomoc při pouliční sbírce formou prodeje magnetek ve Žďáře nad Sázavou děkujeme vedení a studentům VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou a vedení školy. Za organizaci pouliční sbírky v Pelhřimově a v Jihlavě děkujeme Středisku ekologické výchovy Mravenec a Ekoinfocentru Jihlava. Děkujeme také Brněnskému seniorátu Českobratrské církve Evangelické za propagaci sbírky a za její finanční podporu.

Sbírka Stopa v krajině si pomalu hledá svoje místo v konkurenci mnoha dalších sbírek, které u nás probíhají. Povzbuzením nám jsou kladné ohlasy, kterých postupně přibývá.

Veškeré další informace k projektu jsou k dohledání na www.stopavkrajine.cz. Tyto stránky byly vytvořeny za finanční podpory SFŽP a MŽP v rámci projektu Příroda na Vysočině.

Stopa v krajině – orální historie

Při kosení luk se tu a tam setkáváme s lidmi, kteří na loukách dříve hospodařili. Jedná se většinou o pamětníky ve věku okolo 70 let, kteří si vyjdou na louku na vycházku. Došli jsme k tomu, že je pro naši práci důležité znát historii luk a způsoby jejich dřívějšího obhospodařování. Tyhle informace nejsou většinou nikde systematicky zaznamenány, a jsou jen ve vzpomínkách pamětníků, kteří postupně odcházejí.

S pomocí grantu Nadace Veronika jsme v roce 2010 realizovali projekt, kde jsme se snažili získat informace o dřívějším hospodaření z vyprávění pamětníků. Pořídili jsme zvukové záznamy rozhovorů se šesti pamětníky. Z rozhovorů jsme se snažili získat představu o tom, jak dříve lidé louky využívali a jak vlastně louky, o které Sdružení Krajina pečuje, vznikaly. Část výsledků naší práce je k nahlédnutí na webovkách Sdružení. Metodickou pomoc nám poskytlo Centrum orální historie Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR.

Příroda na Vysočině

Loňský rok byl také prvním rokem realizace projektu Příroda na Vysočině. Obsahem Projektu je zapojování veřejnosti do praktické ochrany přírody a krajiny. Děje se to prostřednictvím spolupráce s občanskými organizacemi v různých částech Vysočiny, pořádáním akcí pro veřejnost i spoluprací na výkuech ohrožených lokalit a péči o ně. V rámci projektu mohly spolupracující organizace požádat o finanční podporu akcí.

K účasti na projektu „Příroda na vysočině“ se v roce 2010 přihlásilo 22 neziskových organizací z celého kraje Vysočina. Tři neziskovky z okresu Třebíč, 4 z okresu Jihlava, 6 z okresu Žďár nad Sázavou, 4 z okresu Havlíčkův Brod a 5 z okresu Pelhřimov. Rozdělili jsme 176.500 Kč na 36 akcí, kterých se zúčastnilo 1639 lidí. Ti všichni společně odpracovali 4792 hodin. S organizacemi pořádajícími akce zaměřené na ochranu přírody a krajiny chceme dlouhodobě spolupracovat zejména při péči o přírodně cenné lokality. Na konci roku 2010 proběhlo setkání realizátorů akcí. Toto setkání bychom rádi zopakovali i v roce 2011.

Akce neziskové organizace SEM Slunečnice, zapojené do projektu

Poradenství pro venkovské obce

Naše aktivity ve prospěch malých obcí se opět soustředily především do Křidel. Zde se dlouhodobě snažíme o zavádění Místní agendy 21. Pro Křídla jsme zpracovávali dvě projektové žádosti a facilitovali veřejná projednání rozvojových aktivit. Naše práce pomalu přináší své ovoce v podobě úspěšných projektů a věhlasu Křidel, coby obce realizující MA21.

Účastnili jsme se také schůzek pracovní skupiny pro MA21, zřízené krajem Vysočina. Úkolem pracovní skupiny je koordinace zavádění MA21 v kraji.

Obnova laguny u Bohdalova

Sdružení Krajina je vlastníkem pozemků na území přírodní památky Laguna u Bohdalova. Jedná se o soustavu tůní, vzniklých v bývalém těžebním prostoru nedaleké cihelny po těžbě cihlářské hlíny a jílu. Lokalita je známá pro vysokou diverzitu obojživelníků, nejvyšší v kraji Vysočina. Hlavním předmětem ochrany jsou proto obojživelníci. Mezi dvanácti zde zastoupenými druhy nechybí kriticky ohrožený čolek velký, silně ohrožený skokan ostronosý (rašelinný) či evropsky významná kuňka ohnivá. Dalším předmětem ochrany je fauna bezobratlých živočichů tůní (hmyz, plankton). Žijí zde i ohrožené druhy. Třetím předmětem ochrany je vodní a pobřežní vegetace. Stav lokality byl nepříznivě ovlivněn dřívějším mysliveckým hospodařením a absencí jakékoli pravidelné péče a údržby technických prvků, sloužících zejména k regulaci vodní hladiny.

Sdružení Krajina ve spolupráci s Krajem Vysočina realizuje od podzimu roku 2010 projekt obnovy této lokality. Projekt je z větší části financován z Operačního programu Životní prostředí. Obnova Laguny u Bohdalova byla navržena jako komplex opatření, která budou sloužit ke zlepšení podmínek pro přirozený rozvoj na vodě závislých a vázaných živočichů a rostlin. Jde zejména o odstranění vrstev mineralizovaného sedimentu s velkým obsahem biologického materiálu a vybudování soustavy drobných regulačních objektů, které umožní regulovat vodní hladinu a průtoky tůněmi s ohledem na potřeby chráněných živočichů. Dále je počítáno s odstraněním části náletových dřevin a stabilizací svahů tak, aby nedocházelo k zazemňování tůní. Obnova probíhá na etapy, část lokality vždy zůstává bez zásahu, aby vlivem stavebních prací nedošlo k neúměrnému poškození v lokalitě se vyskytujícími populacemi. Termín předpokládaného dokončení projektu je v roce 2012. Náklady na obnovu jsou cca 1.800.000 Kč.

Poradenství k programu Zelená úsporám

Díky členství v Síti ekologických poraden STEP jsme se zúčastnili projektu „Poradenství k programu Zelená úsporám“ jehož byla STEP nositelem. Cílem tohoto poradenství bylo seznamovat zájemce z řad veřejnosti o podmínkách a pravidlech čerpání finančních prostředků z Programu Zelená úsporám. Během roku 2010 se nám podařilo zodpovědět 47 dotazů z čehož se 39 dotazů řešilo formou osobní konzultace a 8 dotazů pomocí telefonu a emailu. Celkem pak poradenství zabralo 105,5 hodiny. Řešení dotazů spočívalo především v poskytování informací o Programu a seznamování veřejnosti s používáním webových stránek Programu. Poradenství probíhalo bez větších obtíží s výjimkou malého zájmu veřejnosti ke konci roku. V roli hlavního poradce působil Vašek Kos ze Střediska ekologické výchovy Mravenec, se kterým Sdružení Krajina spolupracuje i v dalších oblastech.

AKCE PRO VEŘEJNOST

Na jaře jsme se opět účastnili akce pro děti s názvem Probouzení broučků na žďárském náměstí. Akci organizuje DDM Žďár nad Sázavou. Děti u našeho stánku se zájmem poznávaly přírodniny a zkoušely své znalosti o zvířátkách. Zapojili se i rodiče.

Na výlet pro členy a příznivce Sdružení Krajina jsme vyrazili již podruhé do Bílých Karpat. Tentokrát nám počasí neprálo, ale přesto jsme zvládli s dětmi hromadnou túru karpatskou přírodou a příjemně jsme strávili společný víkend.

Druhým rokem jsme v květnu pořádali botanický seminář, tentokrát ve spolupráci se členy občanského sdružení Centaurea, které působí především na Pardubicku. Na chalupě v Počátkách proběhla teoretická část, do které přispěli čtyři přednášející, druhý den jsme se vydali na louky společně určovat druhy rostlin. O měsíc později jsme si na pozvání kolegů z o. s. Centaurea udělali druhý botanický výlet na louky CHKO Železné hory.

Botanická vycházka na louky

Po dobrých zkušenostech ze spolupráce s Fórem dárců, v rámci které proběhlo v předchozích letech na našich loukách několik dobrovolnických akcí, jsme oslovili také některé úřady a firmy z našeho okolí s výzvou zapojit se do firemního dobrovolnictví ve prospěch ochrany přírody.

Jako první na nabídku kladně zareagoval Městský úřad v Novém Městě na Moravě. Na konci července se asi 15 úředníků podílelo na hrabání a odklizení pokosené trávy na lokalitě Doliny u Jiřkovic, za což jim patří velký dík.

Pracovníci městského úřadu na lokalitě Doliny

Tradiční akcí s největší účastí je podzimní sázení stromů. Letos se sázelo u staré polní cesty mezi Maršovcem a Rokytnem. Vysázelo se 42 ks listnatých stromů a 18 ks ovocných.

Účastníci sázení stromů

Finanční zpráva za rok 2010

Výsledkovka (tis. Kč)

Náklady	Hlavní činnost
Spotřebované nákupy celkem (materiál, vybavení, PHM atp.)	135
z toho PHM	83
Služby celkem	1796
Opravy a udržování	85
Poštovné, telefon a internet	50
Nájemné pozemky	20
Služby spojené s kosením luk	1438
Ostatní	203
Mzdové náklady (zaměstnanci + brigádníci)	870
Zákonné sociální pojištění a soc. náklady	172
Daně a poplatky celkem	21
Ostatní náklady celkem	3
Odpisy, prodaný majet., tvorba rezerv a oprav. položek celkem	0
Poskytnuté příspěvky celkem	4
Daň z příjmů celkem	0
NÁKLADY CELKEM	3001

Výnosy	Hlavní činnost
Tržby za vlastní výkony celkem	886
Ostatní výnosy celkem	334
Přijaté příspěvky celkem	2
Provozní dotace celkem (zejména dotace na ruční kosení luk)	1787
VÝNOSY CELKEM	3009

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ před i po zdanění

8

Čerpání dotačních prostředků a nadačních darů: (v tis. Kč)

SFŽP ČR – kosení podmačených luk	876
SFŽP ČR – EVVOP	174
MŽP – PPK – ruční kosení luk	57
SZIF – platba na plochu	474
Nadace Veronica – výkup podmačených luk	161
Veřejná sbírka	78

Rozvaha (tis. Kč)

Aktiva	Stav k 1.1.2010	Stav k 31.12.2010
Dlouhodobý majetek celkem	659	862
Dlouhodobý nehm. majetek celkem	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	971	1174
Dlouhodobý finanční majetek celkem	0	0
Oprávky k dlouh. majetku celkem	-312	-312
Krátkodobý majetek celkem	1441	1387
Zásoby celkem	0	0
Pohledávky celkem	22	140
Krátkodobý finanční majetek celkem	1115	892
Jiná aktiva celkem	304	355
AKTIVA CELKEM	2100	2249

Pasiva	Stav k 1.1.2010	Stav k 31.12.2010
Vlastní zdroje celkem	2004	2012
Jmění celkem	106	106
Výsledek hospodaření celkem	1898	1906
Cizí zdroje celkem	96	237
Rezervy celkem	0	0
Dlouhodobé závazky celkem	0	0
Krátkodobé závazky celkem	96	198
Jiná pasiva celkem	0	39
PASIVA CELKEM	2100	2249

KOMENTÁŘ

Hospodaření v roce 2010 bylo kromě obvyklých výnosů a nákladů ovlivněno zejména nadačním darem Nadace Veronica na výkup pozemků ve výši 310 tis., který byl částečně čerpán v roce 2009, zbytek byl dočerpán v roce 2010.

POBOČKA SEV KRAJINKA

Výsledkovka (tis. Kč)

Náklady	Hlavní činnost
Spotřebované nákupy celkem (materiál, vybavení, PHM atp.)	42
Služby celkem	718
Osobní náklady celkem	0
Daně a poplatky celkem	2
Ostatní náklady celkem	148
NÁKLADY CELKEM	910

Výnosy	Hlavní činnost
Tržby za vlastní výkony celkem	510
Ostatní výnosy	1
Provozní dotace celkem (SZIF)	353
Přijaté příspěvky celkem	0
VÝNOSY CELKEM	864

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ před i po zdanění -46

Rozvaha (tis. Kč)

Aktiva	Stav k 1.1.2010	Stav k 31.12.2010
Krátkodobý majetek celkem	644	598
Pohledávky celkem	2	108
Krátkodobý finanční majetek celkem	642	229
Jiná aktiva celkem	0	261
AKTIVA CELKEM	644	598

Pasiva	Stav k 1.1.2010	Stav k 31.12.2010
Výsledek hospodaření celkem	637	590
Cizí zdroje celkem	7	8
Krátkodobé závazky celkem	7	1
Jiná pasiva celkem	0	7
PASIVA CELKEM	644	598

Poděkování

Děkujeme všem, kteří nám v roce 2010 pomáhali, a to našim členům, příznivcům, spolupracovníkům, a také dárcům.

Děkujeme také vlastníkům pozemků, kteří nám svůj pozemek pronajali či prodali, a tím nám umožnili zajistit jejich ruční kosení.

Zvláště pak děkujeme těm, kteří v roce 2010 finančně podpořili naši činnost: Státní fond životního prostředí ČR, Státní zemědělský intervenční fond, Ministerstvo životního prostředí ČR, Správa chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy, Nadace Veronica, Úřad práce Žďár nad Sázavou, Fond Vysočiny, Krajský úřad kraje Vysočina, Krajský úřad Olomouckého kraje, Krajský úřad Pardubického kraje, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR středisko Havlíčkův Brod a středisko Pardubice, Správa chráněné krajinné oblasti Železné hory, Jihomoravská plynárenská a.s..

Poděkovat chceme také dalším, kteří nám pomohli s uskutečněním projektů: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Zelený kruh, Zemědělská agentura střediska Žďár n. S., Chrudim a Havlíčkův Brod, Zemědělská a.s. Krucemburk, Lesní správa Šternberk, Lesní správa Nové Město na Moravě, ZO ČSOP Mravenec Pelhřimov, ZO ČSOP Formica Liberec, ZO ČSOP Bory, ZO ČSOP Kámen, ZO ČSOP Velké Meziříčí, Český svaz ochránců přírody Praha, Dům dětí a mládeže Žďár nad Sázavou, Lysina lenina, Maneor, Mikroregion Novoměstsko, Grafies 3+, Ornitologický klub Vysočina, knihovna M.J.Sychry Žďár n.S., město Žďár nad Sázavou, město Nové Město na Moravě, obec Věcov, obec Sobiňov, obec Dědová, obec Kameničky, obec Sněžné, obec Dobrá Voda, obec Jeníkov, obec Fryšava, obec Radostín, obec Sobiňov, Mgr. Milan Daďourek, Ing. M. Pitková, Mgr. Jasna Flamiková, Ing. L. Čech, Ing. J. Joneš, Mgr. Jana Slaninová, Ing. Vašíček, Ing. Konvalinka s rodinou, RNDr. J. Hiess, Z. Slonek, Z. Tatíček, Ing. Arch. P. Pleskačová, J. Kučera s rodinou, J. Novák, P. Kříž, Ing. J. Řetický, Dr. P. Mückstein, K. Švandová, M. Kavalír, Mgr. P. Doležalová, J. Sekerková, brigádníkům a všem ostatním, jež nám jakkoliv pomohli.

Děkujeme.

Pokud Vás naše činnost zaujala a rádi byste přidali ruku k dílu nebo pomohli svými zkušenostmi, budete vítáni. Chcete-li se stát členem Sdružení Krajina, stačí o to písemně požádat na adrese: Rada Sdružení Krajina, Počitky 2, 591 01 Žďár n. S. nebo na: info@sduzenikrajina.cz.

Další informace o členství najdete na našich internetových stránkách www.sduzenikrajina.cz v rubrice „O Sdružení“

SDRUŽENÍ KRAJINA

VÝROČNÍ ZPRÁVA SDRUŽENÍ KRAJINA ZA ROK 2010

Sdružení Krajina ve zkratce.....	2
Úvodník.....	3
O činnosti.....	3
Pozemkový spolek a péče o louky.....	3
Projekty.....	5
Akce pro veřejnost.....	7
Finanční zpráva za rok 2010.....	9
Poděkování.....	12